

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 27

Gorica - 5. julija 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

ZMAGOSLAVJE NAŠE PESMI

Nad 3000 ljudi je v nedeljo na Repentabru izpovedalo svojo zvestobo slovenstvu in dokazalo kulturno delavnost Slovencev

Še vedno smo pod velikim vtisom nedeljskega tabora, ki je bil ob tako veliki udeležbi na Repentabru. Ni mogoče popisati navdušenja, ki je zajelo vse udeležence. Ni mogoče dopovedati, kaj smo občutili in začutili na tem velikem taboru. To je mogel občutiti le tisti, ki je bil sam tam. Slovenska katoliška prosveta v Trstu, ki je organizirala ta tabor, je pač naredila za zavest slovenske skupnosti med nami nekaj tako velikega, da se bomo tega prav zavedli šele čez čas.

Na nedeljskem taboru so se srečali Slovenci iz vseh svobodnih slovenskih pokrajin: s Koroške, z Goriške, s Tržaškega in še vsi, ki so iz ostalih slovenskih pokrajin, pa žive danes na Tržaškem.

Razvitje slovenske zastave

Tisoči rok so zaploskali, starim preizkušenim in borbenim Slovincem, ki so bili večino let svojega življenja preganjani samo zato, ker so bili Slovenci. Tem zavednim Slovincem so se zablesteli solze v očeh, ko sta se ob zvoku fanfar dvignili na drog na vsaki strani odra dve veliki slovenski zastavi. Slovenski zastavi, čisti in neomadeževani! Tisti zastavi, na kateri so naši predniki dolga stoletja prisegali in ju gledali s ponosom in častjo. Ko sta ti dve slovenski trobojnici zavihrali v lahнем repentaborskem vetru, so pod njima zapeli Korošci iz vsega srca pesem: Slovenec sem in Mav čez izaro.

Pozdrav zastopnikov

Tedaj je predsednik Slovenske prosvete dr. Ivan Lasič dejal, da s pesmijo in izpovedjo Slovenec sem, ki so jo zapeli koroški bratje, pričanja Slovenska prosveta tabor. Ves poudarek in smisel tabora je na tej izpovedi. In ker je naša pesem vriskala ob sreči in jokala v žalosti vso našo narodno preteklost in ker naša narodna pesem tudi veruje v prihodnost, zato naj pesem doni s prelepega griča — Repentabra. Najprej je predsednik Slovenske prosvete pozdravil zastopnika generala Edlmana, višjega oficirja za civilne zadeve pri ZVU. Zastopal ga je g. major Kellet. Dalje je bil navzoč g. polkovnik Bartlet, šef oddelka za notranje zadeve pri ZVU. Nadaljnji pozdrav je veljal predstavnikom Akeijskega odbora za Svobodno tržaško ozemlje, posebnost dr. Tončiču, predstavnikom Demokratske zveze z dr. Agnelettom na čelu, predstavnikom Krščanske socialne zveze s tajnikom g. Šorlijem, predstavniku Slovenske prosvetne matice

dr. Ježu, zastopnikom političnih in kulturnih organizacij iz Gorice in iz Celovca ter še vsem drugim. Zastopnike so udeleženci toplo pozdravili.

Spored

Za tem se je pričel razvijati spored. Nastopil je pevski zbor za pevskim zborom. Ne gre nam za to, da bi ocenjevali kvaliteto pevskega zborov. Tudi Slovenski prosveti, ki je tabor pripravila, ni šlo za to, da bi izbrala najboljše pevske zbere. Šlo je za to, da pokažejo slovenske vasi in mesta na Goriškem, na Tržaškem in na Koroškem, da v njih žive zavedni in kulturni Slovenci. Da v preprosti slovenski vasi živi toliko Slovencev, da so lahko ustvarili svoje pevske zbere. Da ne more nihče trditi, da v teh vaseh ne žive Slovenci. In da ne more nihče trditi, da ti Slovenci niso kulturni narod. To so lahko spoznali tudi predstavniki velikih narodov, ki so bili na taboru.

Prav tako je lahko tudi gospod Kellet spoznal, da ni res, kar so mu hoteli nekateri dopovedati, da tu ni drugega, ki bi kulturno med Slovenci mogel kaj storiti, kot nekaj »emigrantov«. In da ne drži, kar so se trudili nekateri prišepetavati, da sta Slovenska prosveta dva Netržačana. To so dobro čutili tudi vsi, ki so se odzvali k sodelovanju na taboru: Za to je šlo, da damo mogočen poudarek in dokument kulturnosti slovenskih vasi in mest.

Pesmi

Vrstili so se pevski zbori v tem le redu: iz Mačkolj z roba Istre na Tržaškem, z Vrha sv. Mihaela z Goriškega Krasa, z Jamelj ob Dobrdobskem jezeru, nato kvintet »Slavčiki« s Koroške, in spet zbor z roba Brd, iz Števerjana. Prvi del je zaključil moški zbor tržaških akademikov »Jadrani«.

Po kratkem odmoru se je oglašil Bazoviški pevski zbor, nato spet »Slavčiki« in za njimi zbor iz Gorice. Nato so prišli na vrsto Mavhinje, za njimi Korošci in sicer moški zbor iz št. Lenarta. Zaključil pa je nastop komorni zbor Škrjanček. Ta pesem pa je tudi tako dvignila razpoloženje, da so nato vsi udeleženci vstali s svojih sedežev in začeli slovensko himno: Hej, Slovenci, naša reč slovenska živo klije...

Recitacije

Med pesmimi samimi sta recitala svoje pesmi: pesnika Vinko Beličič in Stanko Janežič. Pesmi pesnika L. Piščanca pa je brala gđ. Lojzka Bratuževa.

Med pesmimi so bili še pozdravi: tržaški, goriški in koroški

pozdrav. Stanko Kosmina je pozdravil v imenu Tržačanov, Stanko Stanič v imenu Goričanov in za Koroško dr. Valentin Inzko.

Prihodnjic bomo objavili govore in podrobno poročilo o pevske nastopih s fotografijami.

Poudarek

Ker je bila redakcija za list že zaključena, samo kratko omenjamo to veliko manifestacijo, kakor je še nismo imeli demokrati Slovenci na tem ozemlju. Zgodovinsko pomembno pa je predvsem srečanje Slovencev iz vseh obrobnih pokrajin Slovenije, ki so najbolj ogroženi od navala in nasilstva sosedov, tako danes, kot so bili ogroženi vso preteklost. Na nedeljskem taboru so v senci slovenskih zastav izpovedali zastopniki svojo veliko hotenje, da bodo vsi, vsak na svojem koncu, čuvali narodno

mejo do konca življenja. Z izredno navdušenostjo so potem odšli vsi tisoči Slovencev na svoje domove.

Nedeljski tabor pomeni zato za nas vse velik dogodek. Slovenska prosveta je s to prireditvijo ponovno dokazala, da je njeno delo stvarno in graditeljsko, da je prevzela nase tisto nalogo in vlogo, ki jo mora imeti vodilna kulturna organizacija. Prevzela pa je s tem tudi odgovornost, da se bo to delo nadaljevalo. Nič več ne dvomimo v njene nadaljne uspehe.

Naj izpolni po teh vročih mesecih, morda v prvih jesenskih dneh drugi del naloge, ki jo je napovedal prof. Jože Peterlin, ki je tabor vodil: Poskrbeti za novo zmago slovenske misli. Pripravljajmo se na tisti dan tiho že zdaj vsi! Res, nasvidenje v jeseni!

KAJ SE GODI NA KOREJI

Na prvem mestu zanimanja vse zapadne javnosti je bil v preteklem tednu in je še vedno daljni polotok v Vzhodnem morju, Koreja. Samo sovjetska Rusija hlina brezbriznost in prinaša novice s Koreje na tretji strani časopisov. Alarm zapadnega sveta je pa razumljiv, saj se vsi zavedajo, da se iz spora med severno in južno polovico korejske republike zelo lahko izčim tretja svetovna vojna. Dogodki so se pa razvijali takole:

Ponoči med 24. in 25. junijem so nenadoma napadle čete Severne korejske republike ozemlje južne republike s pretvezo, da so bile napadene in da zato morajo primerno kaznovati drznega južnega napadalca. Napad je bil tako nenaden, da so se čete južne vlade začele takoj umikati in se pri umikanju niso več ustavile, dokler jim niso priskočile na pomoč ameriške zračne in morske sile. To se godi šele sedaj na skrajnem koncu Koreje.

Zahrbtni napad na Korejo je izzval takoj nemir po vsem svetu, zlasti pa pri Organizaciji združenih narodov in pa v Washingtonu. V Lake Success se je zbral takoj Varnostni svet, ki ima nalogo čuvati mir na svetu. Odsoten je seveda bil zastopnik sovjetske Rusije, ker se ta sej pri ZN ne udeležuje več. Varnostni svet je takoj sklenil, da se pozovejo čete Severne korejske republike, naj se umaknejo na svoja prvotna izhodišča onstran 38. vzporednika, dokler se spor z mirnim potom ne reši. Seveda je bilo to tako kakor reči mački,

naj izpusti miš. To je dobro vedel predsednik Truman, in je zato takoj proglasil, da bodo Združene države pomagale južni republiki. Istočasno je ukazal ameriški mornarici, naj varuje tudi otok Formozo in Filipine, da bi se tam kje ne izkrcali kitajski komunisti.

ZADRŽANJE AMERIKE

Prvi hip so Amerikanci mislili, da bo dovolj, če priskočijo na pomoč z orožjem in letalskimi silami. Toda kaj kmalu se je pokazalo, da so bile severne čete na boj popolnoma pripravljene, južne pa nič. Komunisti so izvežbali vsaj deset korejskih divizij in jih oborožili z najmodernejšim orožjem, dočim so

Nove reforme v Jugoslaviji

V jugoslovanskem parlamentu so razpravljali o novem zakonu, ki naj bi dal delavcem pravico do uprave in vodstva tovarn, pri katerih so zaposleni. Tito je predlog podprl v dolgem govoru in ga skušal podpreti z dokazi iz Marksovih, Engelsovih in celo Stalinovih del. Pri tem je znova potrdil, da je edinole jugoslovanski socializem pravoveren, dočim je sovjetski le izrodek. Jugoslovani so ob tej priliki zopet enkrat slišali, da so na poti, po kateri bodo mogli zadostiti vsem svojim potrebam. Kako dolga bo ta pot, Tito ni povedal, ker še sam ne ve. Eno pa vedo vsi Jugoslovani, da trpe iz leta v leto večje pomanjkanje,

demokrati imeli le kakih pet za silo oboroženih divizij, bolj za policijsko službo primernih nego za boj z modernim orožjem. Zato je moral predsednik Truman, če se ni hotel popolnoma osmešiti in pustiti, da zasedejo komunisti v osmih dneh Korejo, kakor so prej Kitajsko, poslati na Korejo tudi ameriške divizije, da aktivno posežejo v boj s komunističnimi severnimi četami. To se je v resnici tudi zgodilo dne 30. junija, ko je Truman izdal ukaz poveljniku na Japonskem Mac Arturju, naj pošlje tudi suhozemske čete na Korejo, naj bombardira sovražnikove postojanke tudi v severni Koreji, mornarica pa naj izvede popolno blokado vsega korejskega polotoka. To se pravi, da so ZDA stopile v pravo vojno stanje s severno korejsko republiko, čeprav ji vojne niso napovedale. Namen ameriških čet je znova vzpostaviti neodvisnost Južne korejske republike. V tem svojstvu nastopajo ameriške čete pod zastavo ZN, da izvedejo naročilo Varnostnega sveta.

ZADRŽANJE RUSIJE

Kaj pa Rusija? To je veliko vprašanje. Iz Washingtona so poslali v Moskvo pismo, v katerem prosijo, naj Kremelj posreduje pri vladi Severne Koreje, naj umakne čete onstran demarkacijske črte. Iz Moskve so pa odgovorili, da se v notranje zadeve neodvisnih držav ne marajo vmešavati. Zato naj Korejci sami uredijo svoje stvari. Mnogi sodijo iz tega odgovora, da Moskva za sedaj ne mara v vojno. Nam pa se zdi, da je Moskva pokazala le večjo prebrisanost od Amerikancev. Izvežbala je domačine na Koreji in jih oborožila, da se sedaj borijo za njene koristi. Ona sama medtem lahko gleda in se pripravlja, da priskoči na pomoč, če bi se njenim varovancem začelo hudo goditi. In tudi v tem primeru bi najbrže ne poslala svojih evropskih vojakov v boj, temveč bi se poslužila Kitajcev in Mongolcev, katerih ji ne manjka. Zato se danes sovjeti lahko smejejo v brk, dočim morajo Amerikanci pošiljati v boj svoje lastne vojake. In to se bo še nekaj časa ponavljalo. Do kdaj?

dočim žive partiji v relativnem blagostanju.

Vedno bolj se množe glasovi, da so bili volivni rezultati pri spomladanskih volitvah v Jugoslaviji le velika potvorba, tako glede odstotka volivne udeležbe kakor tudi odstotka za komunistični režim oddanih glasov. Čitamo celo v inozemskem časopisju, da je vodstvo kom. stranke razposlalo svojim organizacijam ukaz, naj odgovore na vprašanja: 1) Zakaj so kmetje glasovali proti režimu in 2) zakaj so celo delavci glasovali proti režimu? — Pač zato, ker večina ni zadovoljna z manjšino, ki je na vladi.

ŠESTA NEDELJA PO BINKOŠTIIH

Iz svetega evangelija po Marku
(Mk 8, 1-9)

Tisti čas, ko je bilo mnogo ljudstva pri Jezusu in niso imeli kaj jesti, je poklical učence in jim rekel: Ljudstvo se mi smili; kajti, glejte, že tri dni vztrajajo pri meni in nimajo kaj jesti. In če jih odpustim lačne na njih dom, bodo na potu omagali, zakaj nekateri izmed njih so prišli od daleč. — Njegovi učenci so mu odgovorili: Kako jih bo mogel kdo nasititi s kruhom tukaj v puščavi? — Vprašal jih je: Koliko hlebov imate? — Ti so rekli: Sedem. — In velel je množici sedeti po tleh; in vzel je sedmero hlebov, se zahvalil, jih razlomil in dal svojim učencem, da bi jih polagali pred nje; in položili so jih pred množico. Imeli so tudi nekaj ribic. Tudi te je blagoslovil in velel položiti pred nje. In jedli so in se nasitili. Nato so pobrali ostanke koscev — sedem košar. Njih pa, ki so jedli, je bilo kakih štiri tisoč; in jih je odpustil.

.*

Kadar slišimo dogodek o pomnožitvi kruha, občudujemo Jezusovo vsemogočnost; gane nas tudi njegova skrb za lačne ljudi. Verjetno pa, da se nismo nikdar vprašali, kakšne ljudi je Jezus imel pred seboj, koga je nasitil.

Pred Jezusom so stali ljudje, ki bodo na veliki petek vpili: Proč z njim, križaj ga! Morda niso bili vsi taki, a gotovo mnogi med njimi. Vidi, kako ga bodo porivali po križevi poti, ga sramotili, se mu smejali in mu grozili s pestmi. — Mnogi med njimi danes pravijo, da so mu zvesti. Jezus pa vidi: ta me bo zapustil, ta tudi in oni... Skoraj vsi bodo odšli.

Tako je Jezus že to uro moral občutiti grenkobo velikega petka. Kaj bi se nam zdelo najbolj naravno? Da bo te nezveste ljudi razpodil in razgalil z bičem.

A Jezusova veličina se kaže prav v takih trenutkih. Objel jih je s čudovito ljubeznijo: »Ljudstvo se mi smili. Velite jim sestri. Če jih odpustim lačne, bodo na potu omagali.« Zase ni hotel

spreminjati kamna v kruh, ko ga je pregovarjal skušnjavec po njegovem postu. Tu pa množi kruh za tisočero množico in še ostankov je bilo sedem košar. Jezus je nahranil svoje bodoče ubijalce, nezveste ljudi. Po človeških računih to ni.

Čemu bi se bali potem mi, zakaj smo v skrbeh? Če je Jezus celo svojim morilecem pomagal, ali si moremo misliti, da nam ne bo? Popolnoma mu smemo zaupati. Božja previdnost bedi nad nami. Vsak trenutek svojega življenja smo v božji roki. Zase smo dolžni sami skrbeti, kolikor moremo. Nikdar pa nimamo razloga za bojazen. Če smo svojo dolžnost naredili, smemo mirno zaupati v božjo pomoč.

Stari kralj David je takole učil svoje ljudstvo: »Star sem že in od moje mladosti je preteklo že veliko let, toda povem vam, da pravičnega človeka nisem videl nikdar zapuščenega in njegovega otroka nisem videl, da bi moral prositi kruha.«

V skrbi za vsakdanje življenje, za vsakdanji kruh se zato varujmo pretiranih skrbi. Znajmo se izročiti v roke božje Previdnosti.

NEDEJSKA MOLITEV

O BOG MOČI, KI JE VSE TVOJE, KAR JE DOBREGA: VSADI V NAŠA SRCA LJUBENZEN DO TVOJEGA IMENA IN DAJ V BOGOLJUBNOSTI RAST, DA BOŠ TO, KAR JE DOBREGA, VZGAJAL, IN KAR BO VZGOJENEGA, Z GOREČO DOBROTIVOSTJO VAROVAL.

Koledar za prihodnji teden

9. julija. NEDELJA. 6. pobinkoštna. Nikolaj, mučenec.

10. PONEDELJEK. Apolonij.

11. TOREK. Pij I. papež.

12. SREDA. Mohor in Fortunat, mučenca. Sv. Mohorja je po tradiciji sam sv. Peter posvetil za škofa in ga poslal v Oglej, kjer je kasneje umrl mučeniške smrti. — Zavetnika goriške in ljubljanske škofije.

13. ČETRTEK. Anaklet, papež.

14. PETEK. Bonaventura, škof.

15. SOBOTA. Henrik, cesar.

Tudi na Madžarskem preganjajo redovnike

Kar se je zgodilo meseca aprila na Češkoslovaškem, to se je ponovilo z istimi brutalnimi metodami na Madžarskem meseca junija. Državna policija. Avo imenovana, je vdrla v noči med 9. in 10. junijem v moške in ženske samostane ter odpeljala 322 redovnikov in okoli 600 redovnic v koncentracijska taborišča, odkoder jih bodo odpeljali, kot se splošno misli, v daljno Sibirijo. Novico o tem brezvestnem in brezobzirnem napadu na svobodo Cerkve in na osebno svobodo človeka so poskušale komu-

nistične oblasti prikriti, toda prišla je kmalu na dan ter povzročila med ljudstvom veliko žalosti in upravičenega ogorčenja. Zato je komunistična propaganda začutila potrebo, da opraviči svoje nečloveške ukrepe z običajnimi lažmi o raznih zločinah, ki da so se izvršili v samostanih, o orožju in radijskih oddajnih postajah in celo o skritih človeških truplih, ki so jih baje našli po samostanih. Toda tem že stokrat in stokrat porabljenim in obrabljenim lažem ne verjame nihče več. In to tem manj, ker je sam madžarski minister za uk in bogočastje Jožef Ravaj en dan pred napadom na

samostane povedal dovolj jasno, kakšno je njegovo stališče do samostanov in redovnikov. V svojem govoru do komunističnih tovarišev je med drugim zastavil tudi sledeča vprašanja: »Kako korist ima ljudstvo od štirih moških redov? Komu služijo minoriti, karmeličani, serviti in jezuiti? Ali služijo morda ljudski demokraciji hčere Oznanjenja Device Marije, uboge hčere ka-lošanske in druge ženske kongregacije?« — Po takih ciničnih besedah je vsako opravičevanje s strani madžarskih komunističnih oblasti in njihove propagande prazno in glupo.

Kronanje žalostnih v Barnasu

Ze kakih tristo let častijo v Barnasu pri Sv. Petru ob Nadiški Marij Device kot tolažnico žalostnih. V začetku zadnje svetovne vojne pa so sklenili, da bodo Marijino podobo, kot jo vidite na priobčeni sliki, slovesno kronali in sicer kakor hitro bo mogoče po končani vojni. Ta dan se je približal. Prezvisešni vidičmski nadškof msgr. Nogara je sprejel prošnjo vernega ljudstva ter obljubil, da bo izvršil slovesno kronanje Marije Device, tolažnice žalostnih v nedeljo 13. avgusta t. leta. To bo nedvomno velik praznik za vse beneške Slovence. Prepričani smo, da se bo udeležilo te slovesnosti tudi veliko število drugih Slovencev.

Upamo, da se bo tudi v Gorici organiziralo za tisti dan kako skupno romanje v prijazno Nadiško dolino, da obiščemo svoje beneške brate ter da se iz srca zahvalimo Marij Device za vso tolažbo in milost, ki smo jih na njeno priprošnjo prejeli v času zadnje svetovne vojne.

Ker so vse slovesnosti kronanja združene z velikimi stroški, priporočamo našim ljudem, da se spomnijo barnaške cerkve že sedaj s kakimi darovi. Darove sprejema voditelj barnaškega svetišča. Njegov naslov je: Rettore del Santuario di Vernaso, S. Pietro al Natitone (Udine). Poštni ček, račun: 9-21287.

nega prvega srečanja z Jezusom v sv. obhajilu, je deklico napadel dne 5. julija strasten, izprljen mlad človek in je terjal od nje žrtev njene nedolžnosti. Da je to greh, ki ga pod nobenim pogojem noče storiti, je odgovorila deklica, se branila kolikor je mogla in je bila pri tej obrambi smrtno ranjena — tam blizu Rima v Ferriere di Conea, kamor se je družina preselila, da je našla delo in kruh. — Naslednji dan je v bolnišnici v Nettuno umrla za ranami, a prej je še svojemu morilecu javno odpustila po zgledu Jezusovem in sv. Štefana. Tako je ostala zvesta svojemu Gospodu v sv. čistosti in v odpuščenju sovražnikom prav do konca. To niso naravni pojavi; moč sv. Duha je v neuki deklici delovala in jo vodila.

Morilec je bil obsojen na do-smrtno ječo. Pa še več mu je nedolžna žrtev njegove pohote izprosil od Boga. Prikazala se je jetniku v zaporu, mu povedala, da mu odpusti, da je s tem globoko krščanskim odpuščenjem vse pozabljeno in da mu je prinesla še večji dar — spreobrnjenje, dar upanja v božje usmiljenje, dar kesanja nad njegovim zločinom, dar spokornih solza in dar zadoščevanja. Tako

je postal morilec — spokornik v ječi. Zaradi tega je bil pred par leti pomiloščen. Pri preiskavi za proglašitev blažene svoje žrtve za svetnico je izjavil, da je Marija umrla mučeniške smrti in da on sam, morilec, a sedaj spokornik, prosi, da jo sv. cerkev povelja.

Kronika svetniškega razglašanja device-mučenice Marije Goretti ne omenja spokornega redovnega brata navzočega pri tej slovesnosti, morda res ni bil navzoč, dasi hočejo nekateri vedeti nasprotno. A solze radosti so gotovo zalile njegove oči, ko je v tišini svojega samostana čital poročila o slavi, ki jo je Bog sam potem sv. cerkve pripravil njegovim žrtvi že na tem svetu.

Otroci tega sveta, katerim je bog — njih trehuh, in vera — strup za ljudstvo, teh visokih nadnaravnih dogodkov sploh ne morejo razumeti, dasi se godijo dandanes v sredi med njimi, da se spolnjuje nad njimi prerokba Izaijeva (6, 9, 10) ki pravi: Z ušesi boste poslušali, pa ne razumeli, z očmi boste gledali, pa ne videli; zakaj otopelo je srce temu ljudstvu in so na ušesa težko slišali in si oči zatisnili.

Žosistovski jubilej

V Belgiji se katoliška delavska mladina pripravlja na slovesno proslavo 25. letnice uradnega obstoja svoje organizacije. Zadnje priprave je presenetila novica, da je papež počastil ustanovitelja »žosistov« karionika Cardijna s prelatskim naslovom. To je spet nov dokaz, kako je sv. očetu pri srečanju rešitev delavske mladine.

Prvi začetki

Leta 1912. je začel Cardijn kot mlad kaplan v bruseljskem predmestju zbirati mlade delavke. Šest jih je bilo v prvi skupini in še pisati in brati niso znale. Kaj za to! »Če imate vero, bomo skupaj osvobodili svet!« jim je dejal. Kazal jim je na probleme, ki stopajo pred mlado deklo pri delu, na poti domov in doma. Skupaj z njimi je jskal, kako bi jih rešili. Dekleta so morale seveda tudi kaj prestatj od tovarišic. Smejali so se jim, jih suvali in vlekli za lase, češ kaj se družijo s »farjem«.

Fantje poprimejo

Dve leti pozneje je začel s fanti. Sami so prišli k njemu. »Kaj mi nismo ljudje?« so rekli. »Mi mladi delavci bi se tudi radi zbirali pri vas.« Tako je začel, a ga je velkokokrat prijela volja, da bi vse pustil. Veliko težav je bilo. Nazadnje je prišla vojna. Ta mu je razbila vse in njega samega je pahnila v ječo. Okupatorji so ga zaprli, ne da bi ga kdaj obsodili.

Ta leta v prisilnem mirovanju je izrabil, da je premislil iskušnje do tedanjega dela. Iz tega razmišljanja se je rodila žosistična metoda. Po njenih načelih je po vojni znova začel. Njegova »Krščanska delavska mladina« je dobila potrjenje škofov in s prvim kongresom l. 1925. začela ekspanzijo.

Razmah

Nadaljna leta do druge svetovne vojne so prinesla razmah gibanja v Belgiji, ki je našlo svoje odmeve tudi v tujini. Ob desetletnici se je v Bruslju vršil že prvi mednarodni kongres delavske mladine.

Povojna leta se je žosizem razmahnil predvsem na mednarodnem pozorišču. Danes je v teku ali vsaj na začetku v 64 deželah vseh petih kontinentov. Priboril si je že tudi dostop do raznih socialnih mednarodnih organizacij.

Jubilej tega gibanja obrača pogled tudi na naše mlade delavce in delavke. Kelike jih bo letos stopilo prvič v delavnice, prvič v službo! Čisto nova vprašanja se bodo postavila prednje in kdo jim bo pokazal pravo rešitev nanje? Kdo jim bo pokazal na njihovo dostojanstvo, kdo jim bo začrtil njihov pomen in njih nalogo?

Mar ni res, kar stalno poudarja apostol delavske mladine Cardijn: »Najmlajša in najsiromašnejša od mladih delavk velja prav toliko kot direktorjeva hči ali ne vem katera princesa, in je treba prav tako spoštovati njeno dostojanstvo človeške osebe in posinoveljenke božje!«

SVETO LETO

Sv. oče in presrečna mati

Edinstvena avdiencia se je vršila v zasebni knjižnici sv. očeta v ponedeljek, 26. junija, ko je sprejel obisk matere nove svetnice-mučenice, osemdesetletno Assunto Goretti. Ker starka ne more hoditi, so jo na posebnem vozičku pripeljali prav v sobo in sv. oče ji je šel naproti do vrat ter je stopal ob vozičku do svoje pisalne mize, kjer je z njo obujal skozi 20 minut spomine na njeno hčerko, zdaj svetnico Marijo in na njeno junaško smrt za Jezusa.

Po tej avdijenci sta šla oba v sosednjo prestolno dvorano. Tu so bili zbrani ostali sorodniki svetnice, brat Angel, brat Marijan s soprogo in 4 otroki, sestra redovnica Marija, sestra Emilija s soprogom in 3 otroki, nečakinja tudi redovnica Marija Aurea. Pa še župnik in župan svetnične rojstne vasi Corinaldov škofiji Senigallia sta smela prisostvovati temu svojevrstnemu sprejemu in sv. oče je dovolil, da so celo skupino tudi fotografirali.

Revna kmečka žena pač ni mogla niti sanjati, da bo kdaj sprejeta pri papežu, da bo izza nekega okna vaticanske palače kdaj prisostvovala svetniškemu proglašenju svoje hčerkc Marije, ki se je izvršilo prvokrat v zgodovini sv. Cerkve pod nebesnim svodom vpričo vsaj 200 tisoč vernikov.

Sv. Marija Goretti
Pa božja pota so drugačna kot človeška. On je hotel povisati 12 letno deklico, ki ni znala ne pisati ne čitati, ki se je l. 1902 kot dvanajstletna pripravljala za prvo sv. obhajilo, hodeč k nauku cele pol ure daleč do najbližje cerkve, potem ko jo je temeljnih krščanskih resnic in ljubezni do Boga doma učila njena skrbna mati — preprosta delavka. Še isto leto nje-

Sv. Marija Goretti

Pa božja pota so drugačna kot človeška. On je hotel povisati 12 letno deklico, ki ni znala ne pisati ne čitati, ki se je l. 1902 kot dvanajstletna pripravljala za prvo sv. obhajilo, hodeč k nauku cele pol ure daleč do najbližje cerkve, potem ko jo je temeljnih krščanskih resnic in ljubezni do Boga doma učila njena skrbna mati — preprosta delavka. Še isto leto nje-

KULTURA

Za marsikoga je beseda kultura prav očarljiv izraz, ki more premostiti vsa nasprotja in ugledati vsa nesoglasja. Da, za marsikoga je kultura čarodejna sila, ki zatemni vero ter se gladko dvigne nad socialno vprašanje.

Kaj pa je kultura? Nič drugega kot napredek, spopolnjevanje, izobrazba.

Zival ni zmožna kulture; ostaja pač tisočletja, rod za rod, na isti stopnji svojega delovanja. Ali ne gradi lastovica gnezdeca, kot so ga že njeni predniki pred tisoč leti? Ko si pa človek postavlja svoje bivališče, se spopolnjuje v gradnji: od kočice do hiše, od hiše do palače, od palače do nebotičnika. — Ali se ti ger ne preživlja z ropom kot nekdanj? Človek se je pa dvignil od lovca do živinorejca, do poljedelca itd., preskrbuje si celo umetna živila.

Zakaj je človek zmožen napredka kulture, žival pa ne?

Človek ima misli — žival pa ne! Človek premišljuje, sklepa, kako bi si življenje izboljšal, preživljanje olajšal.

Ker so pa misli različne, bo tudi kultura, izobrazba različna.

Zakaj še je pri človeku izobrazba, pri živali pa ne?

Človek ima cilj, ki ga umsko doznava, žival cilja ne doznava, dela le po nagonu.

Ker ima človek cilj, premišljuje, kako bi ga dosegel, na čim lažji in čim boljši način. To ga sili k delu, k izbiranju sredstev, k napredku, k

izobrazbi.

Medvedu n. pr. ni treba nič skrbeti za obleko, za izboljšanje obleke itd. Ima zadostj kožuh. Človek si mora obleko sam preskrbovati. Ta nujnost ga sili k razmišljanju: zivalске kože je nadomestil s suknom, platnom, kotenjno, svilo... Toda za to je treba strojev itd... treba je proučevanja... Vse to mu pa veča kultura, izobrazbo.

Toda cilji niso vedno isti, vedno enaki.

Imamo zemске in nadzemске cilje, svetne in onstranske, minljive in neminljive.

Drugačna sredstva ali na drug način jih bo rabil tisti, ki se bori le za zemске cilje, drugačna ali na drug način, kdor hoče doseči večni cilj.

Ker so misli različne, ker so cilji različni, ker so sredstva različna — bo tudi kultura različna.

Kristjan kulturo drugače vrednoti kot pogan in praktičen katoličan drugače kot verski mlačnež.

Kdor ima le tostranski cilj, bo iskal le tostransko srečo. Njegovo kulturno udejstvovanje bo brez ozira na božjo postavu, brez ozira na razne nevarnosti, ki spridijo moralo naroda.

Razvidno je, da kulturno udejstvovanje ni na temelju tega skupno kulturno udejstvovanje ni možno, dokler so različni cilji, različni svetovni nazori.

Brez jasnega skupnega cilja in jasno določenih sredstev je kulturno sodelovanje — mrtvorjeno dete.

ker je latjnsčina mrtev jezik, ki se ne spreminja več. Enkrat dano in od znanstva priznано ime ostane za vedno in pri vseh narodih. Latinski pa se imenuje naš nepridiprav »leptinotarsa decemlineata«, pa tudi »doriphora decemlineata«. Zadnja beseda pomeni »desetkrat črtast«, kar pri krompirjevcu odgovarja. Hrošč je namreč rumenkaste barve in ima na svojih perutnicah 10 črnih črt. Odrastel hrošč je nekaj nad en cm dolg, jajčaste ali ovalne oblike in nekoliko vzbočen.

ZIVLJENJE ŠKODLJIVCA

Hrošč se pojavi pri nas, ko začne toplejša pomlad, to je koncem aprila. Iz zemlje prilezejo že odrasli hrošči. Teh je navadno malo. V toplih dnevih urah letajo in iščejo njive, kjer že raste krompir; tja se vsedejo in začnejo žreti krompirjeve liste. Oplojena samica znese nad 1000 jajčec, ki jih prelepi v skupinah po 20 do 30 na spodnjo stran listov. V približno 10 dneh prilezejo iz jajčec ličinke, črviči, ki požrešno žrejo mlade liste in poganjke. Te ličinke so na sredi bolj široke, pri glavi in repu pa končaste. Barve so oranže do rdečkaste, ob telesu pa imajo na vsaki strani vrsto črnih pik.

Ličinke dorastejo tekom treh do štirih tednov, se zarijejo par centimetrov globoko v zemljo in tam se zabubijo (kot sviloprejkice). Iz bub zlezejo po dveh do treh tednih popolnoma dorasli hrošči, zlezejo iz zemlje, letijo na polja krompirja, tam žrejo, samica znese jajčka, izlezejo ličinke, vse, kot že povedano. Tekom leta imamo redno dva roda, kakšenkrat tudi še tretjega. Ker pa ne zlezejo spomladi vsi hrošči istočasno iz zemlje in ker nekateri prej dorastejo kot drugi, ni mogoče točno določiti, kateri rod imamo pred seboj.

Krompirjevec prezimi v zemlji, in sicer v obliki bube. V to se spreminja ličinka zadnjega roda. V zemljo na prezimljenje zlezejo pri nas ličinke septembra meseca.

UNIČEVANJE ŠKODLJIVCA

V Jugoslaviji, kamor so škodljivca zanesli deloma Nemci, deloma je priletel iz Italije (okužbo so opazili vzdolž cele jugoslovansko-italijanske meje) morajo obvezno večkrat pregledati vse njive, kjer je vsajen krompir in uničiti škodljivca, katerega zmečkajo. Drugi način je zatiranje s kemičnimi sredstvi, s škropivi in prašili. Enih in drugih je več.

Oblast daje v Italiji brezplačno apneni arzenat, katerega raztopimo po 1/2 kg v 10 litrih vode. Če bi mogli poškopiti tudi spodnjo stran listov, bi to sredstvo bilo zelo učinkovito. Zelo učinkoviti pa je DDT v obliki gesarola, enako tudi tlogam-

ma in še kup drugih sredstev.

Naši kmetje se morajo pač zavedati, da je krompirjevec zelo škodljiv. Kjer sadijo zgodnji krompir, katerega vzamemo iz zemlje že junija ali začetkom julija meseca, tam ne bo krompir trpel posebne škode, pač pa paradizniki, jajčevci in paprika. Kjer pa imajo pozne vrste krompirja, ki so na njivah še julija in avgusta meseca, tam mora mo računati s precejšnjo škodo.

Na vsak način moramo škodljivca zatreti. To zahteva sicer tudi oblast, a predvsem zahteva to naša dobrobit, naš interes.

Slinavka in parkljevka

je napadla lansko leto v videmski provinci 3.358 glav živine — tako po roča pokrajinski živinovozdravniški urad — povzročena škoda prekaša 50 milj. lir, ali okoli 15.000 lir na obolelo žival.

DOPISI

Prvo sv. obhajilo v Devinu

Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla smo imeli v naši farji lepo slovesnost prvega sv. obhajila. V okusno ozaljšani cerkvi in ob veliki udeležbi vernikov je prvič pristopilo k angelski mizi 17 otrok. Le žal, da so se morali nekateri otroci zaradi bolezni odreči to leto tej slovesnosti. Omembe vredno in spodbudno je tudi, da so vsi starši in vsi prviobhajalci skupno z njimi tudi sami prejeli sv. zakramente. Besede mičejo — lepi zgledi vlečejo! Po slovesnosti so otroci posedli pri lepo okrašeni mizi k dišečemu zajtrku in prejeli še lep spomin na ta vesel dan. Bog daj, da bi vse svoje dni cenili in varovali svatovsko oblačilo prvega sv. obhajila.

Šolske prireditve

STIVAN — Kljub vročini, ki jo je sv. Peter prinesel v deželo, se je zbiralo ta dan precej ljudi in priletel mladine, da prstovujejo zaključni šol. prireditvi. Priznati moramo, da so otroci prav lepo odgrali vse svoje vloge; bodisi petje, deklamacije, dramatizirane pesnitve, kakor tudi prizorček v treh dejanjih »Lažniva Milena«. Otroci le tako napije v naši govorjeni in peti besedi. — Mladi učitelji — voditelji pa nova iskrena hvala za trud!

DEVIN — Dne 2. julija je ponovno nastopila, na novem šol. odru mladina tukajšnje osnovne šole ter nam nudila zares lep kulturni užitek. V nabito polni šol. dvorani smo opazili

Saje prihajajo do časti

Saje iz dimnikov mečejo na gnojišče kot nekaj nepomembnega in malovrednega. Četudi saje ne vsebuje nobenih pomembnih snovi, jih danes visoko upoštevajo v kmetijstvu, posebno pa v vrtnarstvu, ker pospešijo dozorevanje pridelkov in podaljšajo obdelovalno dobo zemljišča. Če raztrosimo saje po zemljišču, zadobi zemlja črno barvo. Znano pa je, da vsrka črna barva mnogo več sončne toplote kot ostale barve. (v poletnih mesecih se ne oblačimo v temno, marveč v svetlo) in zato dozorejo pridelki mnogo preje in tudi zmrzal ne nastopi tako hitro. Merjenje toplote so ugotovila, da kaže toplomer spomladi in v poletnih mesecih v globini 5 cm zemlje za 2 do 3° C višjo toploto, če je zemljišče pokrito s sajami kot če ni. Tudi v zimskih mesecih je za spoznanje višja toplota v zemlji, ki je pokrita s sajami.

med drugimi krajevnimi oblastniki tudi g. generala Airey-a z gospo, ki sta z vidnim zanimanjem sledila dovršno podanim pevskim in drugim točkam in se potem zelo laskavo izrazila o mladih devjinskih umetnikih. Mladini in učiteljstvu moramo izreči vso pohvalo. Občinstvu je razen lepega petja nad vse ugajala mojstrsko-otroško podana vesela burka: Fibs in Tips.

Srednješolska prireditev v Štandrežu

Goriški srednješolci bodo imeli tudi letos, kakor vsako leto, svojo prireditev. Izvajali bodo Vodopivčevovo spevoigro KOVAČEV STUŠ DENT. Ker v mestu ni mogoče dobiti v najem dvorane, bo prireditev v Štandrežu, na prostem, in sicer v nedeljo 9. julija ob 20. uri. Prireditelj hočejo uvesti lepo staro slovensko navado točnosti, ki je žalibog že prišla v pozabo, in bodo začeli s prireditvijo točno. Zato se pripravijo vsem, naj ne zamujajo, da ne bodo s tem motili poteka prireditve.

Tombola

Na praznik sv. Petra in Pavla zvečer je bila na Travniku v Gorici občijana tombola. Ljudstva ni bilo malo, svirala pa je zavezniška godba iz Trsta. Ponoči je bil potem na Gradu cel »špektakelj«, umetni ognji z izstrelki v zraku, uprizoritev furlanske »ohette«, ples itd. Kako je prišlo po 11 uri zvečer do zvonjenja pri cerkvi sv. Duha, nam je uganka. Ali je morda vabilo na ples?

GOSPODARSTVO

Koloradski hrošč ali krompirjevec

Tudi naš list je pisal, da je goriški prefekt odredil obvezno borbo proti koloradskemu hrošču ali krompirjevcu, ki se je letos prvič pojavil v naših krajih. Če je vlada odredila obvezno borbo, če vsakdo mora javiti oblastem, kadar ga je opazil, potem mora biti škodljivec res nevaren. To tudi je. Njegova hrana so namreč krompirjevi listi, če pa teh ni več na njivi, se zadovolji z listi paradiznika, paprike in jajčevca (melancan) ter tudi z listi tobaka. Hrani se pač z listi rastlin, ki so si sorodne. Omenjene rastline pa spadajo v eno družino, torej so si zelo sorodne.

ODKOD IME?

»Krompirjevec« se pač kliče zato, ker žre najraje krompirjeve liste. Odkod pa »koloradski« hrošč? Kolorado je velika reka v Združenih državah ameriških in je danes znana tudi po tem, da se nahaja ob ti reki največja hidrocentrala (električna centrala na vodo) na celem svetu. Znanstveniki so poznali krompirjevca že prej, a so ga smatrali za bolj nedolžnega hrošča. Šele l. 1859. torej pred 90 leti, so ugotovili, kako veliko škodo dela na njivah krompirja. Ker so te ležale ob reki Kolorado, je hrošč dobil to ime.

Vse živali in vse rastline pa imajo v znanstvu latinsko ime. To pa zato,

BOŠTJAN FRANKO:

Zadnji dnevi velikega mučenika

POVEST IZ MISIJONŠKEGA DELOVANJA V SEVERNI AMERIKI

»Ondessonk,« je zaklical Timanko, »poglej v vodo in povej, kaj vidi tvoje oko.«

Misijonar je besedo namenoma preslišal in morno spiral.

»Ondessonk, tvoja bela roka naj se ne dotakne drugega kot Timanka.« Glas je zvenel razburjeno. »Poglej v vodo! Kaj vidiš?«

Sedaj pa je čarovnik, peneč se od jeze, udaril duhovnika po ramji in rekel: »Roka naj ti zgine, črna suknja, ker si onesnažil sveto vodo.« Deček je prestrašeno pobegnil, gledalec so kričali in žvižgali, otroci so zaplesali okoli zvezanega Timanka, ga obmetavali s kamenčki in ga ščegetali s šibami.

Misijonar se je počasi vrnil v svojo kočico. V teh kratkih trenutkih sta on in Timanko sijajno premagala čarovnika. Huronec je drzno postavil sanje proti sanjam, pater pa je pokazal, da nima čarovna voda nobene večje moči kot vsaka druga voda. Privlekel je na dan majhen križ, ki ga je imel skritega v obleki, ga iskreno poljubil in zahvaloval za pomoč pri prvem čarovnikovem napadu in ga prosil za pomoč proti drugim napadom, ki bi utegnili slediti.

Nekaj ga je v tem trenutku žalostilo, namreč kljubovalna jeza, ki je Timanka vedno bolj oddaljevala od krsta. Poznal je mladeničevo velikodušno ljubezen in cenil jo je; toda ravno ta udanost mu je grozila s pogubo. Ali bo Chionata poskusil jih rešiti? In če, kako bo beg poskusil? Irokezi bodo belega moža gotovo ubili ali dan in noč. Njemu ni bilo mogoče stopiti s Huronom v stik. Samo Timanko bi lahko pripravil osvoboditev in sicer samo z lastnim begom. Ali pa bo mladenič hotel pustiti misijonarja samega med Irokezi,

četudi en sam dan? Pater je o tem opravičeno dvomil. In če se bo predrzno dejanje ponesrečilo — misijonarjevo srce se je stisnilo pri tej misli. »Ubožčka ne bi mogel krstiti,« je rekel sam pri sebi, »preveliko je njegovo sovraštvo do Irokezov.« Duhovnik se je naslonil na steno kočice in, da bi laže premišljeval o svojem in Timankovem položaju, je zaprl oči. Toda naj je še toliko mislil in snoval, uvidel je, da mora preskrbeti svojemu prijatelju kolikor mogoče veliko svobodo v notranjosti irokeške vasi; kdaj in kako pa sta ostala uganka.

Zunaj je medtem naraščal ropot. Sedaj so zakrakale babe, sedaj so se zakrohotali otroci; kmalu se je zdelo, da je vsa truma prestrašeno pobegnila; potem je bilo, kot da bi kriče prihajale nove tolpe.

Misijonar je zopet stopil pred kočico. Tik pred vhodom je stala Huangova žena z otrokom v naročju. Njeno oko se je divje zablistalo, ko je ugledala belega moža. Razburjena je pokazala na Timanka in rekla:

»Črna suknja, slišal si Huangov glas. Izgubil se je kot otročji krič. Črna suknja, glej svojega prijatelja!«

Pater je vztrepetal, ko je videl tenke curke krvi, ki so tekle po Timankovem obličju in hudobne otročke, ki so ga dražili in mučili. Odločno je stopil k tolpi in zaklical: »Kje so tisti Huangovi vojščaki, ki so prepeljali Timanka in mene v Andagaron?«

Stopili so naprej.

»Kdo vam je ukradel spomin na povelje Belega medveda? Tu stoji Huangova žena; ali naj mu pove, da se v Andagaronu otroci iz njega norčujejo?«

Misijonar je stopil k Huronu in ga razvezal. Nihče se ni ganil, da bi mu zabranil.

»Pojdi, Timanko,« je rekel in ga peljal k posodi z vodo, da bi osnažil okrvavljeni obraz.

»Ne, Ondessonk,« se je branil mladenič, roka, ki je umivala Irokeza, naj se ne dotakne Timankovega čela.«

Misijonar se je bolešno zadet

ustavil. »Dobro, Timanko, kakor hočeš.«

Huronec je parkrat potegnil z roko preko obraza, izlil ostalo vodo z burno krettno in rekel zaničljivo: »Irokeške čarovnije se odbijajo od Huronca.«

Žene in starci so ga začudeno gledali; mladeničeva drznost jim je skoraj ugajala.

»Glavarjeva beseda je božja beseda,« je rekel najstarejši iz rodu in stopil pred Huronca. »Huronec se lahko prosto giblje po Andagaronu Dali mu bomo tudi kočico poleg glavarjeve. Do zunanjih ograj ga pa stražniki ne smejo pustiti. Če bo Huronec poskusil pobegniti, bomo umorili belega moža. Črna suknja ne sme zapustiti najbližje okolice svoje kočice. Tako govori Podlasica, prvi za Belim medvedom.«

Čarovnik je urno izginil. Oddaljil se je iz vasi in odšel v bližnje gozdove. Otroci pa so se razpršili, ko je zapuščal Huronec kraj z dolgimi koraki. Pater je žalostno gledal za

Obraz Gospodov

Velika in topla želja vseh kristjanov je, da bi imeli pravo Jezusovo podobo. Obraz človekov je že sam na sebi lep, saj je izraz duhovnega bitja. Kako lep in izrazit je moral biti šele obraz Jezusov. Kako nekaj nedopovedljivega je moralo biti v njegovem pogledu, če je že ta zadostoval, da je vzdignil Mateja izza njegove menjalnice, presunil Petra, da je začel po zatajivni bridko jokati, zmedel bogatega mladeniča, ulival vere in zaupanja bolnikom, strah in spoštovanje pa farizejem. Obličje Jezusovo, ki se je na gori Tabor svetilo kot sonce, je ohranilo ves čas življenja neizrazno milino in lepoto.

Evangelisti nam niso Jezusa nikjer opisali. Njegov portret se nam tudi ni ohranil. Oziroma pa! Ohranil se nam je Veronikin prt, ki je vanj vtisnil božji Zveličar podoba svojega obličja in ga hranijo v zakladnici sv. Petra. Tako vsaj pripoveduje po božna legenda. Toda v evangelijih ni o tem nobene besede. Druga zanesljivejša priča je Jezusov mrtvaški prt, sv. sindon. Do leta 1898 niso vedeli, kaj je točno ohranjenega na sv. prt. Videli so razne črte in madeže, toda niso si mogli ustvariti prave podobe. Tega leta pa so madeže na sv. prt prvič fotografirali in na veliko začudenje vseh, so se na negativni prikazali odtisi človeškega trupla, zlasti dobro so se videli črte obraza in glave. Jasno je bilo, da smo pred pravimi odtisi Jezusovega mrtvega obličja, ki se je vtisnilo v sveti prt. Prvič so si ljudje mogli ustvariti približno predstavo Jezusovega obličja. To je posebno vzradostilo karmeličansko redovnico sestro

Genovefo od presv. obličja Jezusovega, ki je bila rodna sestra sv. Male Terezike Celina. Tej je njena sveta sestra že pred smrtjo napovedala, da bo njena posebna naloga proslavljanje sv. obličja Jezusovega. Sestra Genovefa si je besede sv. Terezike vzela k srcu in začela veliko premišljevat o Jezusovem obličju ter moliti za pomoč, da bi ga mogla naslikati takega, kot je bil. Prav tedaj ji je prišla v roke fotografija sv. sindona z obličjem Jezusovim. Takoj je razumela, kako mora delati, da nam da pravo obličje Jezusovo; držati se mora podobe na sv. prt. Začela je svoje delo in slikala ter slikala. Strmela je v posnetek odtisov na sv. sindonu, molila prav veliko in premišljevala pred Jezusom v najsvetejšem zakramentu, naj jo razsvetli. In podoba je na platno rasla iz tedna v teden ter dobivala vedno izrazitejše poteze. Čez nekaj mesecev neutrudnega dela je bila podoba gotova. Sestra Genovefa nam je ustvarila do sedaj najizrazitejšo podobo obličja Jezusovega. Sv. oče Pij X. je pred njo strmel, ko so mu jo leta 1905 pokazali. In leta 1908 je sestra Genovefa dobila prvo nagrado na mednarodni razstavi cerkvene umetnosti.

Ta podoba, ki jo je naslikala sestra Genovefa, slovi danes kot karmelski Jezus. Nanj so se spomnili posebno v mesecu maju, ko je bil velik mednarodni kongres preučevalcev Jezusovega mrtvaškega prta v Rimu. Tako družijo Bog učenjake in svetnike pri skupnem stremljenju, da bi nam dali čim vernejšo podobo presv. obličja Jezusovega.

slovensko učiteljico za otroški vrtec v Podgori, kjer je za vse otroke, slovenske in italijanske, le en vrtec z italijanskimi učiteljicami, se je nekaterim gg. svetnikom zdelo, da je preveč in so začeli vpiti o nekem »zzivanju«, ki da se mora nehati.

Muzika se torej začena »da capoe«. Začeli so nam kratiti pravico do otroških vrtecev, ki so v občinski režiji, da nam bodo pozneje kratili pravico do šol, ki so državne. Zato bi se morali naši gg. svetniki bolj zavzeti za stvar otroških vrtecev in sicer složno, ker ne gre tu za »bele« ali »rdeče«, temveč za našo skupno slovensko zadevo.

Svetnik Paglavac, ki je Podgorca, bi za svojo vas moral zahtevati ne samo učiteljico, ki bi znala slovenski, temveč za otroke slovenskih staršev samostojen otroški vrtec, kakor ga imajo otroci italijanskih staršev in kakor so ga v Podgori do lani tudi imeli. Podgorci obeh narodnostj enako plačujejo davke in zato imajo pravico, da so enako postreženi, brez strahu, da bodo zaradi tega izgubili službo ali delo.

Sv. birma na Kostanjevici

Sv. birma je napovedana za 7. pobinkoštno nedeljo, 16. julija, na Kostanjevici pri Gorici. Birmoval bo preč. apost. administrator msgr. dr. Toroš. Na Kranjskem pa bodo imeli sv. birmo v dekanijah Ribnica, Kamnik in Trebnje.

S Kvarnerskih otokov

Krški škof dr. Srebrnjč upravlja sedaj poleg škofije na Reki tudi Lošinj in druge istrske otoke bivše zadrške škofije.

Bogoskrunstva v Sloveniji

Onečaščenje znamenj in kapelic v Sloveniji se še vedno nadaljuje. Blizu Lahovč na Gorenjskem so tisti, ki niso proti veri, razbili Marijin kip v kapelici, in ko so vaščan postavili na njegovo mesto podobo Matere božje, so še to raztrgali.

Lepa starost

V Senožečah je 25. februarja umrla plemenita krščanska mati Marjeta Žetko, por. Delak. 9. julija bi dopolnila 104 leta. Ima otroke tudi v Argentini, Sev. Ameriki in v Trstu.

† P. J. Knoblar

V Vukovaru je umrl frančiškan P. Jeronim Knoblar, sorodnik misijonarja dr. Ignacija Knoblarja, ki so ga črnci v Gorenjem Egiptu nazivali Abuna Soliman. P. Jeronim je bil nekaj časa tudi guardijan na Brezjah pri Mariji Pomagaj.

Prepovedana knjiga

Kongregacija sv. oficija je vpisala Malapartejevo knjigo »La pelle« zaradi njene nemoralne vsebine v indeks prepovedanih knjig.

Iz Argentine

Iz Argentine poročajo, da so se naši izseljenci prav lepo pripravljali za prejem velikonočnih sv. zakramentov. Slovenski duhovniki so jih obiskali v vseh večjih središčih in jim nudili po pripravljajalnih duhovnih vajah priliko za sv. spoved in sv. obhajilo. Tudi staronascelenci se zopet približujejo veri svojih očetov. — Velikonoč so praznovali s slovensko procesijo »Vstajenja«, kakor je pri nas doma v navadi. Povsod, kjer so Slovenci naseljeni, imajo tudi že pevske zборе. Saj ni mogoče misliti Slovenca brez petja. Pa fantovske in dekliške organizacije so tudi že začele med njimi svoje delovanje.

„Son seis Eslovenas“

Na univerzi v španski Saragozi študira šest slovenskih visokošolk. Ko so premagale prve težave jezika, so sijajno napravile sprejemne izpite in jih danes že vsa unjverza pozna: »Son seis Eslovenas«. Tudi njim je slovenska narodna pesem v tolažbo, ko občutijo praznoto sreča v tujini.

Iz rdeče Kitajske

Slovenski misijonski zdravnik dr. Janež, ki zdravi kristjane in pogane v misijonski bolnici kitajskega mesta Čaotung, poroča, da so komunisti zasedli tudi to mesto. Kako? Vojaki in oficirji bivše nacionalne armade so si prišli rdeče zvezde — to je edino, kar je v mestu novega, za začetek. Pa ta idila ne bo dolgo trajala. »Bogve kaj nas čaka«, piše dr. Janež v zadnjem pismu, predno je železna zavesa padla.

„Soča“ zopet laže

Nepopoljšljivo »Soča« smo že ponovno svarili, naj pusti Vatikan pri miru in naj ga ne dela za zaveznika komunistov v Italiji, ker je to pač enostavno debela laž. Toda »Soča« laže, ker mora lagati, kakor mora lagati ciganka. Tako ima v zadnjem uvodniku zopet tele trditve: »Kominformistični voditelji skušajo skriti svoje poraze za platonično akeijo za mir, za katero iščejo pomoči pri papežu, Vatikanu in drugih podobnih »zaveznikih.«

»Demokratični« Slovenci v Italiji! Vprašamo vas, kdaj ste kaj podobnega brali v kakem italijanskem kominformističnem ali pa demokrščanskem listu, ali vsaj slišali v italijanski javnosti? Zato vam je to nov dokaz, kako vas »Soča« pita z lažmi. Toda zakaj ji vi še vedno verujete?

Vročina

Vročina letos predčasno in premočno pritiska. Dne 1. julija je kazal v Gorici toplomer opoldne 32° C v senci in 45° na soncu. Še o sv. Jakobu je to preveč, kaj šele o sv. Petru. Suša bo pobrala krompir in če bo trajala, tudi koruzo. Molimo,

da nam Bog pošlje izdatnega dežja! Trta letos izredno lepo kaže.

Žrtve gora

O Binkoštih sta zmrznila — dva visokošolca v skalni severnovzhodni steni Jalovca, tretji je pa strmoglavil v prepad. Ko so na vse zgodaj šli iz Ljubljane, je bilo lepo vreme, v gori pa je nenadoma začelo najprej deževati, nato snežiti. Tri nove smrtne žrtve nedeljskih turističnih izletov. Kot katoličanji bi morali iti fantje prej vsaj k maši, saj je bila binkoštna nedelja. Morda bi s tem rešili svoja mlada življenja, ako jim že za duše ni skrb.

ŠPORT

BRAZILIJA - JUGOSLAVIJA (2-0)

V soboto se je odigrala v Rio de Janeiru najbolj napeta igra za svetovno prvenstvo v nogometu med enajstorjico Brazilije in Jugoslavije. Igrali so prinosovali 150 tisoč gledalcev, ki je plačalo 120 milijonov lir vstopnine. Važnost tega srečanja je bila v tem, da je od izjeda bilo odvisno katera izmed obeh čet bo prišla v finale za svetovno prvenstvo. Jugoslavija je imela prednost pred Brazilijo, ker je imela na dobrem dve zmagi proti Švici in Mehiki, do čim je Brazilija štela samo eno zmagov. Vendar v soboto sreča ni bila mila Jugoslovanom. Ko so šli namreč iz oblačnice na igrišče skozi podzemski hodnik, se je ponesrečil igralec Mitč, ki je po nerodnosti udaril z glavo ob vogel in se močno ranil, tako da so spočetka morali igrati njegovi tovariši brez njega. Šele pozneje je prišel obvezan na igrišče. Ta nesreča je koj porazno vplivala na Jugoslovane, ki so se sicer hrabro borili, a niso bili kos nasprotniku, ki ga je podpralo blazno vpitje 150 tisočglave množice. V prvem polčasu so Brazilijanci zabili en gol, v drugem pa še enega. Tako je Jugoslavija po dveh zmagah klonila pred močnim nasprotnikom, ki je res odlično igral.

Darovi za sklad L. Kemperleta

N.N. 5000
Iz Benečije 500
Neimenovana od salezijancev
v Trstu 300
SKUPNO L 5800

ZA SLOVENSKE SIROTIŠČE

P. n. družina Pavlin 250; Valente Sofija (Lonego, Vicenza) 500; zbirka (B) 50; zbor učiteljic v Pevni 1500; N.N. v Gorici 600; ko se poslavlja od šole daruje ga. Tilka Trpinova 5000; č. s. M. Signori iz Clevelanda (Ohio) je poslala precej dekliških oblek v prav dobrem stanju, pa tudi 10 kosov izvrstnega mila. Ta pošiljava je iz Amerike v tem letu že tretja.

Vsem našim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve.

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

NOVICE

Slovenski otroški vrtci pred goriškim mestnim svetom

V torek 27. jun. je bila na goriškem gradu izredna seja občinskega sveta. Na njej se je župan najprej spomnil pok. mestnega svetnika g. Kemperleta in predlagal na njegovo mesto g. Ivana Brumata, brata msgr. Brumata. Svet je županov predlog sprejel. Nato je g. Bernardis poročal o svojem potovanju v Rim, kjer je potožil o težkih finančnih težkah čah goriške občine in poprosil za pomoč. Prinesel je domov precej upanja, da bo vlada pomagala krčiti velškanski primanjkljaj goriškega mestnega proračuna in da bo tudi drugače pomagala Gorici.

Do tu je šlo vse gladko. Vrišč pa je nastal v drugem delu seje, ko je prišlo na dnevni red vprašanje g. Bratuža glede otroškega vrta v Štandrežu. Svetnik Bratuž je namreč predlagal, naj bi se v Štandrežu otroški vrtec za slovenske otroke ločil od onega za italijanske, češ da so tako otroci pomešani med sabo in, namesto da bi govorili le en jezik, mešajo vse skupaj, slovensčino in italijanščino, in se ne nauče ne tega ne onega. Vsled tega je nastal velikanski krič med mestnimi očeti, češ da je za slovenske otroke le največja milost, če se lahko tako zgodaj nauče »la dolce lingua di Dante«. Ko je potem g. Bratuž zahteval še

mladeničem; odšel je, ne da bi ga pogledal.

Zvečerilo se je bilo, ko je prišel Timanko pred misijonarjevo kočjo in sedel na drevesni parobek. Pater mu je ponudil — kakor da bi se nič ne zgodilo — turščice in pečenege mesa.

»Kdo je to prinesel Ondessonku?«

»Huangova žena.«

Huronec se je obrnil v stran. »To bi bil strup za Timankova usta.«

»Pa jej iz ljubezni do mene.«

»Ali bo Ondessonk iz ljubezni do mene pustil umivanje jrokeskega mrčesa?«

Misijonar je sedel zraven mladeniča, ga prijel za desnico in rekel: »Ali ne bo hotel Timanko nikdar razumeti naukov velškega mojstra, ki mu služi Ondessonk? Ali je Huangov otrok kdaj ranil tvoje srce?«

Žene in otroci so se zbirali v velikem polkrogu in radovedno opazovali oba moža. Pater pa je povzdignil svoj glas in povedal evangelij o veslikem krščanskem Bogu, ki ljubi otroke in zahteva isto ljubezen od

vseh svojih služabnikov.

Vs so molče poslušali. Timanko je pa uganil, da mu je pater s temi besedami namignil, da se bo pobrigal za otroke. Začutil je silno žalost. Slutil je pač nekaj o veličini in lepoti takega ravnanja; razumel ga pa ni mogel, še manj odobravati in posnemati.

Timanko je počasi odtegnil svojo roko patrovi in odšel. Huangov sinček pa je pohitel k misijonarju, pomignil še drugim otrokom blže in kmalu je bil oče molitve obdan od velike trume majhnih rjavih bitij, ki so ga gledala z velikimi očmi polplaho, pol zaupljivo.

.*

Ob istem času je sedel vedež Tonneranout sam v oddaljeni gozdni koči. Ogenj, ki je gorel v kotu, je metal svojo rdečkasto svetlobo na starca in kazal njegov obraz še strašnejši. Pred njim je stal lesen panj, na katerem so bili z ostrimi trskami nabodeni škorpioni. Zraven je ležal ploščat kamen, na njem pa

dve kači klopotači; njuni glavi sta viseli. Iz kačjih gobcev so počasi padale težke kaplje. Tonneranout je izlekel mošnjo, jo ljubeznivo pogladil in zašepetal: »To je moj čarovni prah. In ti, Belj medved, pazi; lahko podere tudi tebe.«

8. JASTREBOV KRIK

Tiho so tekli dnevi v Andagaronu. Vsako jutro je prišlo mnogo mater s svojimi bolnimi otroki, da bi jim pater izpral oči in jim obvezal hude izpuščaje in gnojne rane.

»Dober zdravnik,« so rekle žene, »boljši kot Tonneranout.« Zadovoljno so se smehljale, ko se je belim mož trudil ure in ure z njihovimi ubogimi malčki, ki so postali v kratkem času bolj sveži. Ko pa je končno odvezel Huangovemu sinčku obvezo z ozdravljene roke in je položil vseh gnojnih ran prostega dečka srečni materi v naročje, so ženske veselo zaploskale in glavarjeva žena je zašepetala: »Celuta prisega, da bo Huangovo varoval in čuval črno suk-

njo.«

Tudi starci so polagoma pozabili na svoje sovraštvo do belega duhovnika. Zvečer so se večkrat trumoma zbirali okoli njega in poslušali njegove besede. Radovedno so gledali vanj. Otroci divjine niso mogli skriti svojega začudenja, ko jim je govoril o ljudeh in mestih onstran velike slane vode in jim razlagal tek zvezd, plimo in oseko, dan in noč in podobne naravne pojave.

»Kaj bi bili izgubili,« so rekli glasno, »če bi ga bili ubili, kot je hotel Tonneranout. Dobro, da je vedež odšel v gozdove.«

Ko pa je hotel misijonar obrniti pogovor na velškega krščanskega Boga, so zmajevali z glavo in izjavili: »Mi ne maramo Boga, ki se molče žrtvuje. To ni za nas. Dežela naše posmrtno sreče je daleč na severu, kjer leže nepregledna lovišča.«

Za Timanko so se starci malo zmenili. Kadar so ga videli, ko je ponosno korakal skozi vas, ne da bi jih pogledal, jim je vzkipela jeza,

toda vedno so jo pogoltnili iz strahu pred glavarjevimi groznjami. V začetku so mu sledili na vsakem koraku, toda kmalu so mu dali popolno prostost. Pogledal ni ne na desno ne na levo; vedeli so, da ne bo nikdar zapustil duhovnika samega v njihovih rokah. Ženske so na Celutino povelje prinašale Huroncu jedi in pijače v obilici. Otroci so se mu polplaho umikali; izza njegovega priho-da v Andagaron so se strašno bali njegove moči.

Misijonarja je Timanko vsak dan obiskal. Največ je tiho sedel poleg njega in poslušal, ko mu je pater polagoma razlagal nauk in življenje krščanskega Boga. Ako pa so prišli otroci ali bolniki, je v začetku takoj odšel; pozneje pa je mirno ostajal in gledal patra, ki je ljuboval otroke in zdravil bolnike. Misijonar je z veseljem opazil to spremembo v Timankovi notranjosti; pazil pa je, da ga ni izpraševal o mišljenju in načrtih.

(Nadaljevanje)